

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome Annalivm Trevirensium

Masen, Jacob

Augustae Trevirorum, 1676

Liber VI. Ioannis II. Papae. Theodoricus Austr. Rex Nicetius Archiep.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12542

LIBER VI.

Ioannis II. Pape. Theodoricus Austr. Rex
Nicetius Archiep.

Nicetius ex Avernis, aut Lemovicensi Monasterio, Regis Theodorici comitatu Treviros deductus, An. Chr. 532. Nizetii zelus ac pietas. impositusque cathedræ, Apostolico statim spiritu, im- pietati se opponere, & pietatem erga Deum proximum- que urgere cœpit. Ipse fovere miseros exulesque, pau- peribus erogare stipem, sacrarum ædium urgere cul- tum, instaurare ruinas, refractarios verbis primum, mox etiam diris Ecclesiasticis perstringere: ut vereri illum omnes; ille neminem, præter Deum, videretur.

Theodoricus denique Rex Austasiæ hanc egregii principatus labem ultimis regni annis contraxit, quod plus adulationi Syrivuldi impostoris, quam innocentia Desiderati Viridunensis Episcopi largitus, hunc opibus 533. Theodoricus Rex vita fun- ctus Theo- dobertum fil. successo- rem habet, quem ab il- licitis amori- bus Nizetius severè ab- sterret.

& honore spoliatum, in exilium relegatit. Quo ignobili actu, in Gothici contra Amalafventam Italiæ Reginam apparatu, diem clausit, sceptrumq; Theodoberto filio reliquit, qui suam Desiderato mox sedem, gratiamque restituit. Ceterum, cum thalamo Visigardi conjugis illi- citos Deuteriæ amores junxisset; Regem Treviris agen- tem & delicti proprii, & aulicorum paria audentium licentiæ commonefecit Nicetius, hosque etiam resti- tantes sacrorum communione publicè interdixit. Qui cum sacris, dominico die, unà cum Rege sese ingere- rent, Nicetius ab ara ad populum versus negavit sacra mysteria, nisi his excedentibus, peragi posse. Cumque Theodobertus, non sine criminatione Præfulis, proce- resq; obluētarentur, energumenus puer, elatâ voce, ca- stum Episcopum, Regemque adulterum, ac Satanæ, nisi poeniteat brevi, tradendum, proclamat; ut hic salu- bri

bri horrore, ac scelerum pœnitundine perstrictus, melior
subinde cum suis agitare consilia cœperit.

Nec deerant in aula viri, qui sapientia etiam virtutē
que præstarent. In quibus Condo, sive Condanes, ex
militum tribuno nunc Domesticorum Comes, & post

lib. 7. Poëm.
16.

Præter malos
etiam probi
in aula The-
odoberti. In
quibus Are-
dius.

Greg. de glor
Confes. c. 93.
Innocentia
Aredii cali-
tus probata.

lib. 5. poëm.
20.

An. Chr. 535.

Synodus Ar-
vernensis.

537.
S. Benedictus
& Theodol-
phus Abba-
tus.

etiam Curopalates, seu Major domus. quo in officio ad
Sigebertum Regem usque perstitit, Fortunati versibus
celebratus: ut melioribus deinde exemplis Rex locum
fecerit. Ex ejusdem aula nobilem Ephebum Lemo-
vicensem Aredium conspicatus Nicetius, hunc indole
ad virtutem idonea, spontè ruentem impulit; ut cadu-
cis spreto, divino sese cultui manciparet. qui Nicetii
ductu literis studiisque sacrarum rerum excultus, tam
rari mox in Clero exempli fuit; ut columbâ etiam ca-
litus missâ, (quæ capiti humerisque, licet sæpius pulsa,
identidem, ac diebus pluribus, insideret) Deus juvenis
sanctitatem haud obscurè probaret. Abbatis is deinde
functus munere, Fortunatum Vatem sibi in carmine
supplicantem pro sua apud Deum intercessione ha-
buit.

Synodus hoc tempore Arverni celebrata Theodo-
berti assensu est, cui S. Nicetius cum Grammatio Me-
tensium, & Desiderato Viridunensium Episcopis adiut
ubi Sacerdotum calibatus severis legibus adstrictus est,
cautumq; de pontificalis dignitatis ambitu; quòd is me-
ritis, non postulatis tribuendus sit. denique Cleri di-
sciplina est instaurata.

Exortum sub hæc in Italiæ monte Cassino novum Re-
ligionis sidus, S. Benedictus, quod latè mox tota Euro-
pa sparsum, radios in Galliam, per Maurum Faustum
que discipulos, Treviros usque effudit: ubi hodie etiam
diversis Abbatum Virginumque Monasteriis, ceu stellis
minoribus effulget. ut urbs sola quatuor illorum miris
decoretur. Affulgebat ejusdem ævi Rhemis Theo-
dulphus Abbas, ex S. Remigii disciplinâ, dignus Magister
discipulus, qui tribus passuum ab urbe millibus natalium
splen-

splendorem humili permutarat eremo, & se suosque al-
 turus, non tantum Psalterium, sed & aratrum manu
 versabat, nunc laborans, nunc orans: quo in studio no-
 nagenarius mentem caelo, corpus terrae tradidit, quod
 postremo delatum Treviros, illic hodie dum in S. Do-
 minici basilica incorruptis Reliquiis perstat.

*Flodoard. in
 hist. Rhem.
 l. 1. c. 25. §. 6.
 4. c. 13.*

538.

Celebrata quoque id aetatis D. Maximini jam olim
 defuncti memoria, ibatque fortè Rex Theodobertus
 eum venerandi gratiâ ad monumentum; cum ecce ho-
 mo Francus Arbogastem Presbyterum, injuriarum co-
 ram Rege, isque rursus Francum accersit. Rex ut pau-
 cis quaestionem absolveret: age, inquit, Arbogastes, ju-
 rejurando, si insons es, super Divi tumulum, purga fa-
 cinus, Nil moratus ille, extensâ in tumulum dexterâ
 mortem sibi, nisi innocens sit, imprecatur; nec surdo
 adhuc numine, ubi discessum molitur, ceu fulmine
 idtus concidit, scelus moriendo confessus, quod vivens
 negarat. Unde solenne multis in causis, huc purgandi
 gratiâ, juramento delato recurrere. Quod, cum Archi-
 diaconus, sub Nicetio, causam dicturus de adulterio,
 suscepisset: jamque, arguente conscientia, accedere
 propius, attonitus febrique impallescens, crumen supplex
 profitetur, deprecaturque. Qua demissione ipse veniam,
 D. Maximinus gloriam laudemque habuit, ut qui non
 minus subjectis miserationem, quam contumacibus pœ-
 nam impenderet.

*Falso jura-
 mento se
 purgantes ad
 D. Maximini
 sepulchrum
 puniuntur.*

Hæbat adhuc Deuteriæ adulteræ amor Regi, quæ
 cum ex primo marito adultam modò, Regisque libidi-
 ni, & aetate, & forma opportunam nutriret filiam, ut
 sola totum possideret, vehiculo bobus indomitis tra-
 cto impositam, Viroduni in Mosæ flumen præcipitem
 rapi de ponte est passa. Quo zelotypiæ flagitio nobi-
 litatis totius Regisque odium promerita, quaesitum sce-
 lere perdidit amorem, & Theodobertus alienâ insaniâ
 sapere didicit, Visigarde in thalamum resumpta.

*Deuteria a-
 dultera à Re-
 ge ob parici-
 dium rejici-
 tur.*

Nec diu Regi à bellis quieto esse licuit, cum enim Be-
 lisarius Justiniani Imp. dux Theodaati Regis Gothorū,
 I ob

An. Chr. 539.
Theodobertus à Gothis
contra Græcos in auxilium vocatus, utrisque adversatur.

Italia demum Longobardis cœssit.

An. Chr. 540.
Theodobertus absens ab utroque patre invaditur, sed reversus utrisque superior, Childericum sibi jungit.

ob Amalasyentam conjugem in balneo suffocatam, crimen ulturus, Sicilia, Neapoli, Romæque potitus, Ravennæ propius immineret: Vitiges Rex in Theodoberti auxilium postulavit. Nec tergiversatus ille centum hominum millia Italiæ intulit, sed, nec Gothis, nec Græcis, mutuâ clade attritis, laturus opem, sibi præ ceteris regnum favit. primumque Gothos, qui ut amicum spectabant, adortus, castris, milite, omnique committenti exiit. Quo brevi, & sine emolumento ad victoriam consumpto, fame ac morbis perfidiam luit: Italiæque Græcis Gothisque, alternante inter Belisarium & Narsetem Justiniani, tum Vitigem, Totilam, Tejamque, Gothorum Duces victoriâ, discernendam reliquit; donec hi demum profligati, per auxiliares Græcorum Longobardos à Norvegiâ gentes, eis in belli præmium cedente possessione, anno 568. coacti sunt. Adeo nihil non fore in hominibus, sed nec integris quidem regnis habitabile mundus possidet.

Theodobertus verò, cum foris novum sectatur regnum, domi prope amisit proprium. Nam Childobertus & Clotharius bellicosum veriti nepotem, junctis armis; at cum firmiorem animo, viribusque, ac fide suorum comperiunt, quam infringi posset, Childobertus vindictæ tolerandæ propius vafre belli culpam in Clotharium amolitur, sequens scendæ injuriæ socium Theodoberto offert, qui, donec in suum emolumentum verso, admittit præsidium, repente aleam belli vertit, Clothario jam impari, nusquam tuto. Chlotildis mater impias filiorum ac detestata, cum frustra inter illos supplex discurreret, tandem ad Deum Divique Martini intercessionem confusa, sævissimam ab infesto cœlo ventorum grandinisque tempestatem exoravit, quâ Theodoberti & Childoberti paci maximè obluentium, copix adeo afflictæ suspenderentur.

intactis Clotharii, in silvam recepti, castris; ut pacem Chlotildis ab hoc postulata, jam in beneficio numerarent. Tam Mater miraculo pacem pronum Superis est, ipsos etiam victores victis suppliculo impetrat filiorum, & neciterum Theodoberto adhuc belli contra Justinianum, potis.

qui se Francicum Triumphatorem temere jactabat, in Italia gerendi cura sedit. quo Buccelinum Ducem, cum, non sine armorum successu, immisisset, animosior, in ipsum orientem bellum ingens meditabatur, nisi mors 547. interveniens hæc aliaque generosæ mentis consilia intercepisset. Rex bello ac pace magnus, nisi Veneremus denique sociasset Marti & ignominiam gloriæ, victor sæpe aliorebus se divinis impendit, multaq; Ecclesiis largitur.

& propagator egregius. tam excisis Gothis Arrianis metuendus, quam Ecclesiis monasteriisque ditatis amandus. B. Mauri claustrum fundis vectigalibusque ornavit auxitque. Florum, ex prima suorum Ducum nobilitate, ingredientem Rex ipse, nec sine lacrymis, totondit. Vir dunensem Episcopatum urbemque, insigni liberalitate, ab egestate sublevavit. Mediomatricum quoque, & Moguntiacam Ecclesiam pari illustravit munificentia, ac Berthoaræ filia egregiis eandem dotibus religiosaque vitæ exemplis decoravit. Ut vitiorum ejus deformitas, hac virtutum luce, utcunque sepulta delitescat.

Theobaldum * adhuc ætate imbecilli succedentem * Theodualdus sub cura Condonis Domestici, Parthenii fæda mors ad alii 548. tributorum moderationem erudit. Hic & Patris morbo, & filii infantia, & propria cupiditate ad insolentes Theobaldus exactiones abusus, Papiantillæ quoque conjugis, & Ausonii amici cæde contaminatus, cum invisam Deo horra succedit, minibusque animam traheret, Tre viros ad Episcopos araque Divorum, sed frustra, confugit. Conjux eum amigreg. l. 3. co ad tribunal Christi evocant, plebs furiosa ad templum consecuta, latentem ex arca protrahunt, eductumque ac columnæ alligatum, per multa ludibria, ac denideliis Parthenii supplicium. An. Chr. 549. que cruentam lapidationem extingvunt. Nobiliorem genere (quo ex Aniciis, eum Ruricio ejus temporis

Episcopo erat) quam virtute hominem, quem gula
abominanda servitus vetustis poterat Apiciis, avaritia
& cupiditas Tantalus æquare.

550. Aurelius sub hæc synodus Episcoporum Galliarum col-
Synodus Au- lecta, de Paschate ritè colendo, clerique disciplina cu-
reliana de randa decrevit. Nicetius verò non tantum Ecclesiarum
Paschate. pace excolendæ, verum & bello defendendæ curam sus-
cepit: quod novitios Regum principatus turbis esse ob-
noxios non ignoraret. Quare supra Confluentes un-
decim circiter millibus, ad Mosellæ oram, in non admo-
dum elata rupe * Castellum, propugnaculis egregiè, ac
*Hinc Bi- triginta circum turribus, munitum educit, quod For-
schoffstein tunatus, inspector operis, suo carmine adumbravit, ac
dictum. hodie unica solum turri, oratorioque tribus sanctis
Munitum Bi- Mariis consecrato, relictum est, illius tamen ævi, etiam
schoffstenni sub Regibus, non contemnendas Præsulum opes re-
castrum Ni- presentat.
cetius exci-
tat.

552. Hinc Nicetius ad Aurelianam rursus, eamque quin-
tam, profectus synodum, cum Valerio Tullensi aliisque
Alia synodus Episcopis quædam Eutychetis ac Nestorii irregularium
Aureliana dogmata; Sed & Sacerdotum pudicitia, ac servorum
providet ea- libertati novis sanctionibus consuluerunt. Illud in
ptis & egenis. teris memorandum, quod Archidiaconi, vel Ecclesiarum
Præpositi, quot dominicis jubeantur obire carceres, ac
præbere vinculis, de Ecclesiarum redditibus, alimenta Episcopis
scopisque mandetur, diœcesi totâ egentibus ægrisque
suppeditari præsidia.

Theobaldus, hinc à Justiniano orientis Imp. inde
Theobaldus Totila Gothorum invitatus, huic denique sub Bucco
infelici suos lino & Leathari fratribus Alemannis auxilia 720
expeditione submisit. qui, ut primi Francorum ferè impetus felice
in Italiam infelici (ubi bellum peregrinis in terris ducitur) ducuntur
pro Gothis duntur exitu, ita à Narsete Græcorum Duce, semivivis
mittit. viris fortissimis fortiore, denique ad capuam delerunt

554. Quibuscum penè in Austrasia Theobaldus, Venetiarum
enervati patris enervis filius, paralyti interiit, Clotharius

rioque propatruo regni hereditatem improlis ipse transcripsit. Childebertus se à pronepote exclusum dolens, & Saxones in arma, recusantes tributum, conceitat, & ipse Austrasiæ regiones violentus invadit. Clotharius adversus illos primò egressus, cum impares viribus premeret, supplices habuit, accepturus in veniam, nisi minaciter suo Regi proceres obstitissent. Ad pugnam igitur cum ventum, desperatione stimulati Saxones, tanto in Francos devolvuntur impetu, ut vi atque internecione quosvis sternerent obvios, supplicesque mox ad pacem haberent eos, qui supplices spreverant. Tanta pugnantium vis est, ubi desperatio vires ferrumque exacuit. Laudanda Saxonum humanitas, qui in victoria, parcere licet nolentibus, Francis pepercere. Childebertus interea cuncta per Belgicam secundam depopulatus, in Rusticis immerentibus plexuit, quod Domini peccarunt: & hoc extremo facinore effœtam sine liberis in morte ætatem concludens, dum Clothario sua eripere conatur, propria etiam deseruit. Qui Monarchiam sortitus, Legis salicæ beneficio, nec filias quidem Childebertici duas cum Matre passus, ejecit miseras in exilium, & nullius reas criminis, nisi quod fratre essent genitæ. Ceterum adhuc in senio libidinis mancipium, ad duas in thoro sorores Chunsenam & Ingundem, etiam fratris Clodomiri uxorem, & pronepotis Theobaldi Waldotradam, formâ insignes, sibi copulavit. At tam incestuosum Regem Treviris dominaturum non tulit Nicetius, sed iterum iterumque, cum interminatione fulminis Ecclesiastici commonitum, licet exilia pœnasque minaretur, sacris palam interdixit. Nec tulit ignominiam Clotharius, sed aliis Episcopis sibi conciliatis, proscripsit Nicetium. Id ea tempestate evenisse credibile est, quando Rex cum filiis ad Castrum Regum Austrasiorum Antonacense, quod infra Confluentes Rheno imminens Fortunatus describit, per Treviros delatus est, cum recenti adhuc memoria Nicetius inguinariam pestem, atrocissimè Europâ totâ, atque hac præcipuè in

An. Chr. 554.
Clotharius
Theobaldo
improli succedit pronepoti.

Saxones victores victo Clothario pacem concedunt.

557.

Clotharii in fratris uxore
& filias immittis animus, & in senio libido.

559.

Nicetius Regem excommunicas proscribitur, brevi à morte revocandus.

560.

Nicetius urbem peste liberat.

An. Chr. 561.
Exulatum cum uno a-
bit Diacono,
præcius fu-
turoꝝ.

Visio illius &
revelatio de
regno & Re-
gibus Fran-
corum.

In Chramnū
perditum fi-
lium Clothar-
rii exercita-
crud elitas.

urbe grassantem, suis apud Deum meritis precibusque
extinxerat. Quod tali prodigio cognitum est. Dum no-
cte media, reliquis dormientibus, supplex pro gregi
suo ante Deum sanctus Antistes procumbit, fragor, iu-
ta pontem, tanquam dehiscens ad urbem desorbendam
terræ inaudiri, cum his vocibus, incolarum auribus in-
gestis, cœpit. *Cedamus; ut quid hic moramur, ubi
hanc portam Eucharius, ad alteram Maximinus, ubi
media Nicetius excubat?* Simul omnis lues, cum hoc
Tartari classico evanuit.

Jam quoque exulatum ibat Nicetius, uno hærente
latus Diacono. Ad quem vir sanctus, *ut quid tu sola
consectaris exulem, nec reliquorum exemplo Regi adu-
ris?* Cui postquam animosè respondisset: *Nullus
casus, præterquam mors sola, à Domino avellet.* Res-
cepit Præsul, *esto animo, ille nos dies horaque, quas
signabat, in sede reponit, quique nunc deseruere, supplex
accident culpam deprecaturi,* quæ suo eventu veritas
constitit, ut in pluribus divinus Antistes revelationum

lumine clarus fuit. In ceteris, regni ipsius Franciis
tuitus magnitudinem, conversionem, periodumque
excelsa turri est, quam gradatim alii aliique vallæ
Angeli, Christusque fastigio insistens clauderet. Inter
quos Spiritus unus, ingens manu volumen complexus
& præsentium & futuroꝝ Regum nomina fortunam
que atque annos edebat, reliquis Angelis ad o-
jusque fata *Amen* conclamantibus. Unde occulta
cetiis de hoc regno differebat, velut ex diphthera,
stea haud fallibili experimento probata.

Inter hæc Chramnus filiorum Clotharii natu maior
patri, si mores improbos libidinemque spectes, firmus
mus, nisi quod tyrannico etiam vinceret ingenio. Hic
Aquitanis præfectus, regnandi cupiditate mortem
tris prævertere, neque audire monentem, sed pro lib-
dine administrare omnia, cum hostibus etiam miser
consilia. Ergo armata potestate occurrit, filiumque

sum Marte congređi, vincit, capitque, supplicemque cum uxore & liberis, nec conspectu quidem dignatus, rustico cum suis inclusum mapali, immixtis flammis consumit, tanquā filii rebellis culpam omnes contraxissent & pœnitentiæ apud homines locus non esset, quam sibi haud multò post Clotharius ipse moriens apud Deum flagitabat. Tam nobis ad ignoscendum faciles aliis difficiles reperimur; qui tamen Indies Patrem obtestamur: *dimitte, sicut dimittimus.*

Clothario mortalibus erepto monarchia Galliarum rursus in tetrarchiam versa est, regnumque in quatuor filios divisum, ita ut Chereberto Parisii, Sigeberto Austrasii, Chilperico Sueffiones, Guntramo cederent Aurelianenses. Nec mora, Sigebertus legato ad Nicetium, eo quo prædixerat tempore destinatus, exiliique mandatum rescindit. Is reversus, cum extrema sibi etiam imminere prospiceret, resque Trevericæ Ecclesiæ tranquillo felicique in statu collocasset, à B. Paulo Apostolo, & Joanne Baptista ad cælestis gloriæ coronam, quæ illi in auro gemmisque radiante diademate objecta est, invitatus, ipse cal. Octob. immortalibus sociandus discessit; ac tum primùm ab exilio ad veram se comperit patriam transmigrasse. Tumulus ipsius ad S. Maximinum prodigiis variis illustratus hodie dum superest.

Rusticus in locum Nicetii delectus, majori sanctitatis specie, quàm usu principiò hanc Ecclesiam moderabatur, in Choro castus, in thoro Regum suorum exemplo pollutus. Interea famæ ipse innocentis, innocentioris vitæ hominem B. Goarem, qui ad Rheni oram divinis laudibus proximorumque saluti impensè serviebat, malevolorum traductum calumniis, ad tribunal evocat. Crimen hospitalitatis liberalitas, ab Albuino & Adalvino accusatoribus pro luxu in convivis habita, fuit. Cumque iisdem Ductoribus per solitudinem Treviros incederet, æstuque ac defatigatione miseri succumberent, aquis deficientibus cervam fortè obviam Divus stitit. cujus lacte refecti postquam viam absolvissent, &

Morte Clotharii monarchia regni in tetrarchiam rursus versa.

362.

Sigebertus fil. in Austrasia succedens revocat Nicetium, brevi moriturus.

An. Chr. 563.

Rusticus Arch. Nicetio defuncto, non pari continentia succedit.

365.

S. Goar ad tribunal à Rustico citatus hunc in-

cestus per infantem reum agit.

hoc ipsum magicis, coram Rustico Cleroque ad iudicium collecto, fuit artibus tributum. Quare cum S. Goar testes suæ innocentiae nullos præter se Deumque adduxisset, neque excusantis tantum verbis haberetur fides, Leobigius Cleri Matricularius fortè interveniens, abjectumque à Matre partum infert, ut, quid illo faciendum, Episcopum sciscitetur. Qui se minimè tangi ratus, jubet S. Goarem edere hujus infantis parentes, ad suæ innocentiae patrocinium. Tergiversatus ille præmum, cum gravius urgeretur: ad ipsum versus infantem, in nomine Sacrosanctæ Trinitatis jubet Genitores enuntiare. Nec cunctatus infans, exporrectâ in Antistitem dexterâ: *Iste*, inquit, *Pater meus est Rusticus Episcopus, & Matri Flavia nomen est.* Attonitis defixisque rei novitate omnibus, & tam S. Goare, quam Episcopo conscientiam sceleris turbato, hujus crimen, illius virtus paruit. Rusticus igitur ad sancti pedes abjectus, coram omnibus indignum sese Episcopatu profiteretur, meritamque subire ignominiam, quâ noxius ipse innocentem opprimere conatus sit: contra S. Goar ingemiscere, flens lacrymansque, & casu, & pudore alterius, sequens etiam ad septennem pro Episcopo offerre pœnitentiam; eandemque suadere Rustico, quam & volens luctansque, tantâque severitate, in Monasterio Deiparæ, Reginae Martyrum sacro, ad Mosellæ oram, juxta urbem suscepit; ut sanctitatis deinde laude, ceu David alibi celebratus sit. Sigebertus verò Austrasiorum Rex, ut factum cognovit, evocatum ad se S. Goarem Archiepiscopali nequicquam sedi admoveere conatus est. Nam cum nec Rex à sententia Goarem admovendi, nec hunc recusandi dimoveri posset. obtentis S. Goar viginti dierum induciis, febrim à Deo exoravit, quæ septem ipsius annos languentem detinuit, quibus sustinendo impati oneri honorem devitavit: Magnerico interea munus ut credibile est, Episcopale obeunti. qui defuncto post septennem pœnitentiam Rustico, cathedram plenè ju-

Rusticus agnito crimine gravem pœnitentiam sanctamque vitam agit.

An. Chr. 566.
S. Goar, ut Archiepiscopatum declinaret, febrim septennem à Deo exoravit.

Iure est affecutus : unde quorundam manavit error, hunc proximè Nicetio sufficientium.

Longobardorum hoc tempore Rex Alboinus (cui ab hæresi avertendo, uti & Justiniano Imperatori Nicetius, ut literæ ad utrosque testantur, frustra operam impenderat) ex Pannonia sese in Italiam effundebat, novum istic regnum auspicaturus, quem Saxones magno numero secuti, cum exhaustissent viris agros Suevorum, pugnacem istuc gentem Austrasiæ Rex Sigebertus tra-

Longobardi sub Alboino Rege Italiam occupant.

Severi in Saxoniam tracti.

duxit; simulque Hunnos Turingiæ infestos primùm ferro, deinde & auro expugnare aggressus, federatâ sibi pace obnoxios reddidit. Inter quæ Chilpericus frater proximas Austrasiæ regiones armis sibi vindicare aggressus est. Verùm, ubi Hunnis relictis Sigebertus adfuit, victore exercitu Sueffionum urbem, simul cum Theodoberto Chilperici filio, felici expugnatione occupavit. Chilpericumque mox ad pacem, restitutâ prole, pro-

567. Inter fratres bellum excitatum & compositum.

570.

num habuit. Sed Chereberti Parisiorum Regis Fratrisque sine liberis mors, rursus fratres in arma crexit, dum quisque sibi, imprimisq; Chilpericus partem maximam vendicat, qui Theodobertum filium in regni possessionem contraque nuper juratam ab eo fidem, in Sigebertum potissimum emittit; sed consueto ferè, ut postea cognoscemus, perjuris eventu, quibus fidem fallentibus, raro fides sincera præstatur.

Rusticus post pœnitentiam sanctè moritur.

An. Chr. 573.

Magne-

Magnericus
Archiep. sub-
stituitur.

Magnerico, ex sacra Nicetii disciplinâ, plebis Treverica curâ demandatâ. cuius virtutis æstimatio authoritasque apud Austrasiæ Reges reliquosque ordines in præcipuis eminebat. Porro sanctus Goar (ut tunc optimi qui- que, præstantissimæque religionis viri ad hoc munus lo- gebantur) jam quo minus admitteret declivem in se- nium ætatem, laboribusque imparem obtendebat, ne- que se illa, quâ tenebatur adhuc febris, prius quam morta- li hoc corpore solvendum, haud irritus Vates, prædica- bat. Siquidem biennio post Rustici abitum, extrema sibi imminere sentiens, ad Sigebertum Regem misit, qui ad ultimum moribundi solatium Aggrippinum & Eu- sebiium Sacerdotes rogarent; iisdemque præsentibus ad- immortales, pridie Nonas Julii, ab hac statione transitu corporisque reliquias in excitato à se Oratorio per colu- dem deposuit, Ubi frequentia prodigiosarum sanitatum & peregrinantium accursus oppidi, quod nunc ibidem visitur, instruendi occasionem dedit. Præter Bedam suo in Martyrologio Rhabanus ejusdem meminit, ad- ditque, pallium, cum Rusticum Episcopum convenire, de via fessum, projecisse in solis radios; nec secus, quam à trabe, ut ratus erat, hæsisse suspensum. Ita cuncta ob- sequuntur homini, qui obsequitur Deo.

575.
S. Goar mo-
xiens prodi-
giis illustra-
tur.

576.
Sigebertus
nepotem &
fratres inqui-
etos armis
premit.

Anno insequenti Chilpericus partis minimè acqui- escens, postquam in possessionem Parisiorum Theodo- bertum filium miserat, hunc, contra jusjurandum in pe- trui Sigeberti ditiones, unâ cum Guntramo fratre feo- ribus lociato, infudit. Nec impiger suarum rerum Si- gebertus, Gundebaldum Ducem adversus Theodobertum, & mox, illo cæso, Godegisilum Gundramumque manu consilioque promptos, destinat, qui ferocem juvenem impiumque, quâquâ incederet, Ecclesiarum vastatorem ultore ferro ad Manes amandarunt. Ipse contra fracto progressus, Marte simul atque ingenio utrumque tenuit dum primùm Guntramum sibi adversus Chilpericum parum utrique sua improbitate gratum jungit, mox tamen, cum hunc oppositis castris premeret, seu illi

vasticie, seu levitate suâ, aut etiam utrisque inductus, cum Chilperico adversus Guntramum progreditur, mutuisque sese fratres armis excidiisque regionum infestant: ut pudor denique subiret, tam probrosi dissidii, animos, Trevisque in æde S. Lupi convenerint, & dextras in pacem juratas sociârint.

Verum ecce humanæ fidei amorisque fraterni inconstantiam, Sigebertus, ubi ad suos in castra revertisset milites, tumultuari omnes, præsertim Alemanni, indignarique præsentem è manibus victoriam prædâque, quam sibi promiserant, eripi, flagitare hostem, violatæ pacis postulare ultionem. Sigebertus igitur & aliena voluntate, & propria cupiditate in transversum actus, Chilpericum belli totius facem petit, quamvis S. Germanus Parisiorum Episcopus, perjuris malum exitum vaticinatus armis, consilium opponeret. Chilpericus improvise Marte territus, nec par resistendo Tornacum, uxore liberisque ac præsentis stipatus milite, subiiit, extremam istic belli sortem experturus. Et Sigebertus quidem, virtute sua plerisque commendatior, magnâ omnium gratulatione excipitur, Victoriaci etiâ Rex Parisiorum proclamatur. At hæc principia exitu funestiore conclusa sunt, cujus rectius cognoscendæ tragœdiæ gratia duarum nobis mulierum ingeniosa malitia commemoranda erit, quarum ortum conditionemque nosse conveniet. Fredegondis una, Chilperici concubina potius, quàm uxor, cui legitimæ illegitima successerat ex fece vulgi, ingenio tantum & formâ commendante in Reginæ Audoveræ locum traducta, cum aliter sui copiam Regi depereunti non fecisset. Altera Brunehildis Athanagildi Hispaniarum, Visogothi Regis, filia, legitimo thoro Sigeberto juncta, generisque non minus quam pulchritudinis gratiâ elata mulier, quæ sola, & integrè suum possidebat Dominum; cum reliquorum fratrum regales aulæ lupanaria videri possent, ubi concubinæ plures, vixque ulla proles regia, nisi morte brevi sublata: ut quò libido major, tantò

Pacem denique initam Sigebertus violat.

Duæ mulieres, una Fredegondis concubina Chilperici, altera Brunehildis uxor Sigeberti superba & atroces,

omnium

omnium esset sterilior. Audovera tamen legitima Chilperico tres dederat filios Theodobertum, Meroveum, & Chlodoveum; sed immaturo omnes fato sceptris subtrahendos; quod heredes mereri non videretur dignos, qui indignos quæreret. Theodobertum jam mars infelix hauserat, cum Chilperico patri Sigebertus ante

Ex his Fredegondis Sigebertum tollit.

An. Chr. 577.

Tornacum immineret, eratque existimatione omnium ille in hujus arbitrio, quando Fredegondis rem supra muliebrem audaciam commenta, duos emissarios maximis provocatos muneribus si evadant; in castra ad inferendam Sigeberto necem destinat. qui, ceu profugi ab

urbe, excepti, & à Rege admissi, ex promptis eundem pugionibus confecere, ipsi aulicorum furore, dum in vicinos quoslibet ferro grassantur, orco quoque immolati. Ita fratrum longè clarissimus Sigebertus concidit, cui Trevirorum vicinæque Ecclesiæ munificas donationes, ac beneficia æternum debebunt. Childebertum

reliquit filium, nondum scepro maturum, hunc tamen Gundebaldus Austrasiæ Dux Parisiis Metas incolumem traduxit, ubi procerum studio Rex creatus, ipso natali Christi die regni paterni jura possessionemque capessivit. Brunehildis mater intercepta Rothmagum exul ablegatur. Ubi tamen sensim illa in amores Merovei, et

580.

Brunehildis à Chilperico capta, amore Merovei ejus fil. capit.

Chilperico nepotis, illapsa, nuptiis cum eodem incestu copulatur, maritum, in Austrasiæ regno, ante filium habitura; sed Pater his offensus, interceptum filium totondit, jussitque imperatâ continentiam in Clero libidinem expiare, utroque tam nuptiarum, quam castitatis parum probato consilio, cum poena non minus periculi haberet ad salutem, quam culpa. Nec in coacta diu pietate juvenis stetit, evadit invitante Bosone, & asylum apud Gregorium Turonensem Episcopum in S. Martino quærit. Præsul illum à Fredegonde persequente, quam parum æqua privigno, ob amatam Brunehildem amantissimam fuit, tuetur. Hinc ergo elapsus Austrasios, & Brunehildem jam ab eis receptam petit. Sed & hi averbati nuptias exclusum rejiciunt. Ut cum denique patre redder

reddendus infelix juvenis esset, in gladium amici Gaile-
 ni stringentis volens incumberet, mortemque, ne mo-
 reretur, eligeret. Fredegondis lætata hoc eventu,
 quòd Chlodobertum, quem ex Chilperico susceperat,
 regno destinaret, unumque sibi tantum Chlodoveum
 interimendum superesse videret; sed immisâ Deus
 peste, illum, ex matre pestilente, foetum sustulit, Fre-
 degonde nequicquam ad hominū Divūmq; opem con-
 fugiente. Tam deinde impia, cum se neglectā, prole sub-
 lata, cerneret, ut Chlodoveū, fortè imprudentius à Chlo-
 doberti morte sese efferentem, & adversanti Novercæ,
 spe proprio regni, minitantem statueret opprimere.
 Quod ut facinus magis ornaret, autorem necis frater-
 næ juvenem facit, sibi que ab eodem imminere exitium,
 instructâ accusatione, Chilperico persuadet, ideò que in-
 jectis Chlodoveum vinculis attinet, tum verò sicarius
 à Fredegonde occultè submissus adolescentem intere-
 mit, persuasumq; misero patri est spontanea morte con-
 sectum occubuisse: ad cujus argumentum hærentem
 in vulnere cultrum reliquerant. Nec satis visum est sce-
 leratissimæ perdere privignum, nisi eundem parricidii
 crimine onerasset: ut nec funeris curam parenti erga fi-
 lium relinqueret. Cui postremò adjecit, filiis jam subla-
 tis, Audoveram Matrem, adhuc in exilio superstitem; ne
 superesset, qui ad extremam hanc calamitatem inge-
 misceret, lacrymasque immerentibus impenderet. Per
 tot flagitia grassanti feminæ aliud mox ad cumulanda
 scelera insperatò objectum est. Nam cum sollicitus de
 prole, & regni herede Chilpericus ad legitimam thori
 sociam adjecisset mentem, eaque re Galsvintam Brune-
 childis ex Hispania sororem thalamo induxisset, Frede-
 gondis dissimulato dolere, quod impedire non poterat,
 adulando favendoque ejus amoribus, probabat; donec
 primis conjugum detritis illecebris reperit, quod in a-
 mata carperet. successitque adeò, ut fomentis odiorum
 crescentibus sensim aversus ad Fredegondem rediret,
 jam in Galsvinta etiam sterilis, amor. Ergo hæc &
 suam

Meroveus ob
 id invisus
 omnibus de-
 speratè perit.
 Fredegondis
 lætata filium
 substituendū
 etiā amittit.

Tollit alterū
 quoq; Chil-
 perici ex Au-
 dovera filiū
 & postea
 Matrem.

Aleram quo-
 que legitimā
 Chilperici
 conjugem
 Galsvintam
 interimit.

suam reposcere dotem, & velle patriam revisere domum. quod cum nec honorificum, nec utile Chilperico, Fredegondis mox remedium in laqueo reperit, quo quiescenti in lecto fauces elisit, æternoque sopore oppressam sepulchro, velut catarrho præfocata, intulit. Deinde Theodoricum ipsa Chilperico peperit, quem tamen ex cunis inferre tumulto coacta, Riguntem tantum ex se filiam jam viro maturam reliquit. Summo igitur dolore videre coacta est, æmulam suam Brunchildem cum Childeberto filio Austrasiorum Rege superesse, ad quem ex lege salica, nisi masculum pareret, tam Guntrami, quam Chilperici improlis spectaret imperium.

Childebertus Et quidem Guntramus jam sibi Childebertum, ad-
successor pa- dicta hereditate, contra Chilpericum, impietate sua
truorum de- (quæ & Sabellianam fovebat hæresin, promoturus ni-
stinatur Fre- obstetissent Episcopi) invisum sociarat. Hic tamen,
degonde do- cum pari successionis spe lactaret nepotem, eundem si-
lente. bi devincire conatus est; & denique, Childeberto Mas-

An. Chr. 581.

filiam sibi adversus Guntramum vendicante, occasio-
nem nactus, eum in societatem hereditatemque juratus
assumpsit, suisque ad Massiliæ possessionem opibus pro-
movit. quæ postremò divisa, inter patruos nepotem-
que, pacem reposuit.

582.

583.

Gundebal-
dus novus
Rex emergit,
quem Theo-
dorus Massil.
Episcopus
excipit.

Greg. l. 6.

l. 24.

Emerferat interea ex oriente in occidentem Gunde-
baldus Francus, cum Græca conjugè, redux. qui se quo-
que ex Clothario regiæque stirpe satum, in regni Gal-
liarum consortium, jure ut ferebat suo, ingerebat. Hunc
enim quondam Sigebertus Austrasiæ Rex eadem ven-
ditantem, ac Regum Francorum more cæsariem alen-
tem, Coloniae Agrippinæ tonsuram incluserat. Unde e-
lapsus in Italiam ad Narsetem, atque inde Constantino-
polim sub ejus patrocinio missus, uxore, liberis, thesauris-
isque magnis auctus, Massiliam appulit, divertitque ad
Theodorum urbis Episcopum. Qui quod hominem
excepisset, in crimen majestatis vocatus. cum insuper
Cleri odiis peteretur, per Guntramum Bosonem Chil-
deberti

deberti Ducem ad Regem Treviros, ceu reus, abripitur, Bosone inprimis tam ad Gundebaldi thesauros invadendos, quam Episcopum transportandum, non sine Theodorus à Bosone spoliiis, prompto. Magnericus Trev. Archiep. cog- captus malè nito Theodori adventu, vix ad salutandum admissus, tractatur. An. Chr. 584. sordidè vestito ex miseratione vestem iniecit, utque è An. Chr. 584. Regis manibus ad Ecclesiasticum transferretur judiciū, id. l. 8. c. 12. primò quidem solus ipse; deinde, (ubi liber, rursus in captivitatem à Guntramo raperetur) cum Gregorio Turonensi Episcopo, hujus etiam historiæ scriptori, Confluentiæ in aula Childeberti Regis exoravit. Qui per Felicem legatum suum hoc à patruo Guntramo quoque est consecutus, præsertim ubi hic graviori interpellatus morbo, pœnam sibi à Deo præparari est veritus.

Childeberti hoc ævo potentia toti Europæ metuenda videbatur, cum & suis, & patruorum viribus fruere-
 tur, quorum ad hunc nepotem oculi ac vota spectabant. Childebertus Rex ab Ingunde sorore, cujus vir Herminigildus, à patre ob fidem occisus, in auxilium poscitur; sed a-
 Ingundis soror Herminigildo in Hispania Leovigildi Gothorum Regis filio in thalamum, magno utriusque gentis plausu concessa, à Gosvinta conjugis noverca a-
 terrima insectatione ad Arrianismum impulsæ, omnibus vir Herminigildus, à patre ob fidem occisus, in auxilium po-
 major injuriis, ipsum denique Herminigildum ad se du-
 plici illustri victoria, traduxerat, eo eventu, ut Ingundis
 in Africam ejecta ad barbaros, Herminigildus in fide
 constans à patre interemptus gloriosa ceciderit victima
 Catholicæ religionis, quæ ab ipsius morte per Recare-
 dum fratrem Leovigildi successorem, toto fuit regno fert.
 propagata. In hac persecutione Ingundis Childeberti
 fratris postulabat opem; sed & Mauritius orientis Imp.
 illum contra Longobardos, non modica vi pecuniarum
 oblata, in Italiam evocabat. Et fuit hæc suadendi ra-
 tio potentior, præcipuè, cum hinc ex Africa sororem
 facilius in libertatem asserturus videretur; Sed Longo-
 bardi Regem, quâ arte Mauritius conciliarat, hæc & si-
 bi devinciri posse rati, auri fulgore oculorum, & ferri
 aciem hebetarunt, ne Italiam infestus videret. Tanta
 pecu-

pecuniæ vis, sive ad armandum, sive exarmandum exercitum inest. Leovigildus verò, ut sibi Chilpericum contra Childebertum addiceret, Riguntem ejus ex Fredegonde natam Recaredo filio per legatos rogat uxorem. Et iam illa, amplissimâ dote procerumque ingentium comitatu, in Hispaniam tanto ferebatur apparatu, ut regias secum opes una puella traheret: cum improvise visa rerum catastrophe evertit omnia, Chilpericus ad venationem excessisse credebatur; Sed rebus nondum abundè instructis ad cubiculum redit, ubi Fredegondem averfam solutis crinibus, eos concinnantem uerguentoque perfundentem, virgâ leniter secundum humeros maritali licentia perstringit, illa Landricum Amasium, quem fortè operiebatur, esse rata: *ut quid, inquit, Landrice me percussis?* moxque submoto capillitio retrospicit, ac Chilpericum intuetur, & ipsa, & ille attoniti: Rege dein silentio ad venationem digresso, ut meditandæ vindictæ locum daret: Fredegondis accersito Landrico factum exponit, &, *perimus, inquit, nisi præoccupamus facinus.* Age ex venatione rediens Chilpericus tollendus est. Infantem habemus in cunis Clotharium (illum enim recens pepererat) illius auctoritate regnum sustinemus. Amores nostros vulgus ignorabit. Sublato seorsim Chilperico, inveniemus ad quos crimen derivabimus. Placuit utrique conceptum scelus, adornantur magno pretio sicarii duo, qui pro more in tenebris redeuntem, dum quisque comitum sua curât, geminatis ictibus conficiunt, simulque in frugam silvasque propinquas effusi, incertum reliquerunt, a quibus facinus esset perpetratum. Res subito vulgata Gothos impulit, ut Riguntem, priusquam juncta esset, spoliatam omnibus ad matrem remitterent, & Childebertus spe regni, cujus se heredem scriptum asserebat, omni ope armaretur. At Fredegondis cum infante ad patrocinium Guntrami patris confugit, utque invidiosum parricidii Childebertum oneraret, per ipsum ac Brunchildem sicarios in Chilperici fratris cædem destinatos fingit.

An. Chr. 585.
Admirabilis rerum catastrophe, cum Chilperici nece, ex Fredegondis libidine & perfidia.

Clotharius recens ex Fredegonde natus.

Tutelam hujus Guntramus suscipit.

frangit, superesse infantem unicum, nepotem, & Guntramum ipsum, quibus nisi advigiletur, paria immineant. Quâ arte hunc à Childeberto, quem legerat Guntramus successorem, ad sui filiique tutelam convertit, & in Austrasios suo cum Rege intra spem metumque contulit. Guntramus tamen, suam Childeberto innocentiam, fraudesque sceleratæ Fredegondis obtendenti, ad dicit, quâ erat æquitate animi patruus, se, qui recusare patrocinium pupilli ex fratre nequeat, solerter in facinus inquisiturum; ne immerentibus tam atrox paricidium imputetur. Ita quies armorum Childeberto imperata est, ne & suspicionem patrati sceleris ambitione augere, & duorum in se unum regnorum vires converteret, ac denique promissam sibi Guntrami hereditatem ad nepotem cum patruu affectu transferret. Præsertim cum Gundebaldo Regi umbratili, qui nuper Chilperico sublato apud Arvernos proclamatus erat, favere cum Brunichilde crederetur. Quem suis nunc armis Guntramus oppressum ibat, eadem deinde contra Leovigildum Gothorum in Hispania Regem, ob pulsam Ingundem interemptumque Herminegildum translaturus, quò Childeberti neglectum officium corrigeret, & suæ gentis fideique injuriam vindicaret.

Fredegondis in Childebertum paritidii crimen derivat.

Porro, ut Theodori Episcopi Massiliensis & Bosonis diversus constet exitus, ille liber dimissus probante synodo Matisconensi, hic à Belsonanensi conventu, quem in Arduenna Childebertus instituit, sacrilegiorum reus damnatus est, bonaque illius apud Arvernos fisco addicta, ut exitium aliis structum ipse non evitarit. Episcopus antè persecutus, ad eosdem frustra confugit. Agerici primò Viridunensis, deinde, alterâ Regis Guntrami sententiâ mortis perstrictus, Magnerici Archiep. Trev. ædes subiit, solitariumque præfulem nactus, gladii aciem, ni tueretur, obtendit; sed cum flamma deinde injecta tecto, utrosque consumptura videretur, irrumpens Clerus Præfulem suum exemit. Boso quoque cum paucis crumpens, quantum licuit repugnando

An. Chr. 587: Greg. Tur. l. 8. c. 12. & c. Boso Childeberti Dux oppressor Episcoporum opprimitur: Greg. l. 9: c. 8. & c.

K mortem

mortem extraxit, donec lancearum objectarum ictibus succubuit. didicitque irritum fuisse Episcoporum præsidium, quod ipse prior violasset.

Magnericus
à mortis di-
scrimine ex-
emptus va-
rias S. Marti-
no Ecclesias
excitat.

° Cardonæ.

§ Wulfilaici
vita pia, rigi-
da, & obse-
quens.

Magnericus, hoc defunctus vitæ discrimine, religio-
sis se suaque locis, ad Dei obsequium cœpit impendere.
Et primò quidem Monasterium S. Martino in ora Mosela-
ræ, ubi quondam Tetradius Senator, ab eo ad Christum
conversus, oratorium S. Crucis statuerat, egregio ope-
re excitavit, atque ex S. Benedicti disciplina Monachis
sub Issingero, vel ut alii Ingero, Abbate incolendum
attribuit, qui istic hodièdū, ex laudabili instituto, quame-
vis nonnunquam loco pulsi, supersunt. Alteram be-
silicam eidem D. Martino sacram in monte Martio, ad
orientalem urbis plagam (ut felicius, quàm à Martio
olim istic culto nomen ferret) pari liberalitate erexit,
sed quæ ævo temporumque injuriâ corruit. Tertiam
Caroduni, veteri Romanorum castello, ejusdem Divi
venerationi (uti illi impensè deditus erat) consecravit.
Quarta denique in pago, seu ditione Vabrensi, haud pro-
cul Ivodio, sive Epoiso, condita, Magnericône, an Childe-
berto auctori debeatur? haud satis mansit exploratum.
illud constat, Wulfilaicum Diaconum Longobardum
natione, juxta hanc basilicam in monte Vabrensi Mo-
nasterium illic, clero formando opportunum, excitasse.
Qui D. Martini virtutum æmulatione excitatus est, post-
quam Reliquias illius sancti ab Aredio Lemovicen-
Abbate acceptas, sub manibus oculisque augeri mirri-
cè vidisset. Ad hunc enim locum (qui Trevericæ ab-
tationis, Chimacensi postea Comiti cessit) tum Divi illius
culti, tum solitudinis amore delatus est, ac crescenti
sensim vitæ rigidioris ardore, Simeonis Stylitæ inflan-
tibus exemplo, columnam sibi, frigidissimo sub cœlo
(ut loci montani natura habet) statuit, in qua sub diti-
bus ipse, & nudipes, æstates hiemesque, calori rigori-
que immuni expositus, durabat, aquâ ac pane herbisque
modicis, ad perpetuam divinorum contemplationem
alitus: ut, cum inhumana hæc vita, quâ jam extremam
corp

corpus uredo putredoque consumeret, visa omnibus esset: Episcoporum imperio, ne sui carnifex videretur, absistere iussus sit, seque aliorum consortio intra Monasterii septa, sociare. Quo obsequio plus ad sanctitatem plerisque, quam in ipsa tam miserabili statione, præstare existimatus est, quod obedientia melior sit, quam propriæ etiam carnis victima; cum in hac carò tantum spiritui, in illa Spiritus Deo subjiciatur. Non tamen hac ætate solitariæ defuit vitæ austeritas, quâ in Vogeso monte Carilephus & Ingobertus floruerunt. Neque illud improbatum, cum multos periisse in consortio hominum constet qui in solitudine ad vitam æternam servati essent. Multitudo exempla præbet ad vitam, quam virtutem potentiora.

Gregorius Turonensis scriptor historiarum Francicarum hoc tempore Childebertum Regem cum Guntramo, felici legatione conciliavit, deque regni successione cum eodem constituit. Quando Agericus insignis innocentie Viridunensium Episcopus, multa ob Bosonem, & Bethesfredum Ducem conjurationis suspectum, quos ad se confugientes sacro in asylo tueri frustra conabatur, mala perpeffus, vitâ functus sanctimonie fama claruit, & Charimeres Referendarius, laudante Childeberto, in sedem receptus est. Neque is solus Episcoporum in discrimen vocatus est.

Nam Childebertus postquam Theodobertum filium, quem Magnericus Trev. Arch, ex sacro fonte levârat, Sueffionibus postulantibus Regem dedisset, eos, qui suæ Matrisque vitæ struxissent insidias ad pœnam inquirebat. ex quibus Ægidius etiam Rhemensium Episcopus fuisse compertus est. Mirum est quot conjurationibus in necem Childeberti, & Brunehildis matris (cujus superbium impotensque imperium plerique, ac præcipue Fredegondis, tanquam gravissimæ æmulæ, aversabantur) conspiratum domi forisque sit. Novenæ & plures conjurationes inita detectæque admirationem servatorum auxere. Brunehildis Fredegondem

Carilephus
& Ingobertus
eremico-
la.

An. Chr. 588.
Childeberto
Regi Guntra-
mus patuus
rursus con-
ciliatur.

Agerus Vir-
dun. Episco-
pus vir fan-
ctus moritur.

589.

An. Chr. 590.
Conjuratio-
nes varias, in
caput Chil-
deberti &
Brunehildis,
Fredegondis
instruit alii-
que, sed de-
tectæ omnes
sunt.

K 2

oderat,

oderat, neque hæc illam, quamvis improbissima utraq;
mulier, ferre poterat. Adeò verum est, improbitatem in
aliis, nec improbis quidem placere. cum aliàs similitudo
morum amoris illicium sit. Fredegondis igitur, ut erat
ad omne scelus exercitatissima, ideòque jam etiam à
Guntramo gubernaculis amota, cum Brunehildem,
vel depressam quoque, vel oppressam vellet, sceleratissi-
mos quosque ex clero primum adornat insidiis. Et
his unus, tanquam fugiens aulam inimicitiasque con-
sistat Fredegondis, à Brunehilde receptus est, qui ta-
men, cum, desperatione patrandi criminis, deinde ad
Fredegondem rediisset, illa jam serio indignata, manus
illi pedesque, velut scelestos, quod à scelere abstinui-
sent, præputavit, valuitque simulatio prioris offensa
ad veram hanc, sed iniquissimam offensionem, pallia-
dam, facinusque in aula Brunehildis tegendum. Ergo
uno hoc fallente, Fredegondis duos alios ad flagitium
animosiores, eosque venenatis etiam cultris instructis
Clericos (quo minus suspicio sceleris oboriri possit) de-
stinat, sed qui in tentato parricidio deprehensi falsique
crimen, irritam prodicionem effecere. Quod Frede-
gondis excusare facinus ob Regis mariti à Brunehilde
ut fingebat, sublatis quæsitam ultionem conata est. Quo
nomine alios plures iustulit. Nam & Eberulfum Clau-
perici quondam Regis cubicularium, cum pro stupro
interpellatus illi consentire nolisset, cædis regis apud
Guntramum accusatum sceleratè interemit, & Præter-
tatum Rothomagensis Episcopum ipso Resurrectionis
dominicæ festo inter sacrorum solennia curavit in-
terfici. Porro Ægidius, cujus ante memini, ab eadem
cum Ursione & Berthefredo, Childeberti aulæ Ducibus
ad Regis sui cædem inductus, in Metensi Episcoporum
synodo damnatus, sacerdotio omnique honore exutus
in exilium relegatus est. Vir, si Fortunati versibus asse-
timur, laude dignus, nisi aulæ negotiis ab Episcopo
munere alienis indulgentius, nec absque dedecore
pernicie sua, inhæsisset. Nempe Episcopus in Regis

Punitur à Fre-
degonde Cle-
ricus ob sce-
lus neglectū.

Et aulicus
ob recusatū
stuprum.

Ægidius
Rhemensis
Episcopus
jure damna-
tus.

aula, tanquam piscis extra aquam est, facile capitur ac perit.

Verum perverso hoc ætatis studio sacri in profana, profani in sacra se temerè ingerebant, ut Gregorius Magnus Pont. scriptis ad Childebertum Regem literis, & dolenter questus est, & severè postulavit castigari. quod sacerdotia, ut ait, non virtuti, sed pretio deferri intelligeret, ex quo hæc denique rerum confusio. Virgilio quoque Arelatensi Episcopo præter honorem pallii suas etiam in Gallia sacrorum rectè curandorum vires commendavit, jure tamen Metropolitanorum ubique salvo. Aliis quoque ad Childebertum & Brunichildem literis Patrimonium D. Petri in Gallia, Candidumque presbyterum huic præfectum, missis ad Regem honoris gratiâ clavibus; commendat. Augustinum quoque Episcopum, ad Anglosaxones convertendos per Gallias submissum, fidei Brunehildis & Nepotum Theodoberici ac Theodorici, nec sine faventium ope, committit. quâ acceptus in Britannia gentem præscæ Majorum religioni restituit. Magnericus sub hæc Trev. Archiep. vivendi finem fecit s. cal. Aug. apud S. Martinum, rara virtutum laude sepultus. quem *Gundericus* excepit.

Quo tempore Childebertus Pater, gravissimæ contra Fredegondem expeditioni interfuisse visus est. Si quidem Guntramo, piè institutâ ante mortem vitâ, tandem defuncto, Rex qui ex pacto in Burgundiæ regnum successerat, patris patrique Chilperici jam sat comperitam, ex Fredegondis scelere, necem ulturus, fortè & Monarchiam Galliarum asserturus, instructo Sueffiones exercitu fidentius, quàm cautius adiit: quando animosa non minus, quàm scelerata mulier, suas adversum eduxit copias, parvulumque Clotharium in medio constituit exercitu; &, hunc, inquit, Regem vestrum, o milites, deseritis? aut vincendum cum illo, aut moriendum omnibus: stationem is hanc mecum aut vincens aut cadens tenebit. hodiernus declarabit dies, quantum amoris

An. Chr. 595.

Greg. l. 4.

Epist. Indict.

13. c. 95.

Gregorius

Papa Vitia E.

piscoporum

perstringit, &

Virgilio A-

relat. suas

vires com-

mittit.

Ind. 14. c.

106.

596.

S. Augustinus

Episcopum

Anglorum

Apostolum

mittit.

Mortuo Gun-

tramo Chil-

debertus Fre-

degondem

bello perit,

sed hæc Clo-

thario puero

in aciem e-

ducto, vincit.

Fraude ag-
greditur, ac
magna clade
cedit.

Paul. Diac.

l. 4. c. 4. &

7. Buffier.
hist. fr. l. 6.

Aim. l. 3. c.

83.

An. Chr. 598.
Childeberto
extincto
Theodober-
tus Rex suc-
cedit.

Aim. l. 3. c.
86.

599.
Fredegondis
naturali
morte de-
functa.

600.

ris Franci suo impendant Regi, qui nisi per illos pugnare, vincere, ac vivere non poterit. Et sanè valuit hoc spectaculum oratioque ad inflammandum adeò militem, ut mori aut vincere omnibus decretum sit. Juvit Fredegondis ingenio ardorem, imparatumque Regem nique minus quàm femina Duce invasionem veritum hac fraude petit: suos omnes antesignanos ramum ex silva proximà præferre manu jussit, & matutino crepusculo cum his juxta silvam progressa sub hac specie exercitum latentem traduxit, invasitque adhuc somno immersum hostem, tantà Childeberti strage, ut plusquam triginta millibus suorum amissis, femina viros vir feminas in prælium duxisse videretur. quam ignominiam Rex ipsa clade graviorem duxit, pacemque, vel coactus, admisit. At solatium deinde ex victoria contra Varinos Germaniæ populos rebelles habuit, quibus planè subactis Tassilonem Bavariæ Regem instituit, quem Hunnis Slavisque Austrasiæ infestis opposuit. Sed mox, arte, ut creditur, Fredegondis, anno regni 23. unà cum Faleoba uxore, non sine veneni suspitione, humanis exemptus est. Filiorum primo Theodoberto Austrasia & sedes Metis data; alteri Burgundia, & Aureliis regia fuit. Priori Fredegondis repentè bellum movit, Brunehildem, quæ istic rerum moderabatur, cum nepote oppressura. Et secundis quidem initiis Austrasiam latè depopulata est; sed mors improbæ mulieris, & sicca, quod in tam scelerata admireris, inceptum abruptit. Hunnos eadem licentia irrumpentes Brunehildis auro oblato potius quàm ferro coercuit; quòd incruento certamine mallet vincere. laudando ingenio, si ubique illo uti placuisset.

Jam seculum à nascente Christo evolvebatur sextum, cum Trevirenses Episcopum suum Gundericum, amiserunt, qui nulla re nisi successione cognitus, Severino successoris reliquisset pedum fertur. Hunc malè nonnulli cum Gaugerico Cameracensium Episcopo confundunt, quem Magnericus Trev. Archiep. ad omnem vir-

tutem

tentem præclarè efformârat. cum hujus nobis virtus, illius dignitas apud Treviros exploratior sit.

Austrasiam verò ita moderari impotenti fastu Brunehildis cœpit, ut omnium brevi procerum in se odia concitaret, cum & Theodoberto puellam vulgarem solâ nobilem formâ à Mercatore emptâ in thalamû collocaret, ut hæc ejus prompta beneficio votis quoq; obsecundaret. aulicos quos arbitrio non poterat, gladio subiciebat. Hi igitur Theodoberto sensim ad se inflexo, & muliebrem arrogantiam fastidiente, feminam omnibus spoliatam regiâ ejiciunt. quæ in Burgundiam ad Theodoricum delata, atque honorificè excepta, illi totius Austrasiæ Gal-
 liæque occupandæ spem fecit. ac primò quidem dissimulato in Theodobertum odio, cum hoc junctis armis Clotharium invadendum suavit. quod tantâ, ad Oesiam amnem hujus clade factum est; ut illum magnâ parte regni exutum multarint. unde in aula Theodorici jam Domina omnium, optimos quosque, suis difformes moribus, aut vita, aut officio submovit. In quibus & Desiderius Viennensis Episcopus sanctitate morum conspicuus. Protadium verò quendam, suis deserviturum clam amoribus, palam officiis in aula præcipuis admoveat. quo fautore Theodoricum contra Theodobertum fratrem impellit, traditque, Patris illum thesauros fratrem excluso occupasse. Quo stimulo ad arma concitatus Theodoricus est. Sed Rursum sublato per aulae Procere Protadio, tanquam belli fraterni incentore, arma sunt posita; donec hujus cædis pacisque authores Brunehildis consilio vitæque deturbavit; ut belli cupiditatisque in Theodorico incendium inflammaret. quod denique anno 612. exortum, iterumque atque iterum, suffusâ per bonos consultores frigidâ, pace compositum, exitiale postremò utrisque fuit. Postquam enim atroci prælio fraternæ acies apud Tullum conflixissent, & victus Theodobertus, per montem Vogesum ditionemque Trevericam, usque in agrum Coloniensem, ad Germanum istic militem sub signa cogendum,
 K 4

603

Brunehildis ob tyrannidem Austrasia à Theodoberto pulsa, ad Theodoricum trahitur, eunquæ ad nefaria contra nepotem & fratrem bella impellit.

An. Chr. 606.
 Appendix
 Greg Tur.
 c. 36. c. 6.
 Aim. l. 3. c.
 91 c. 6. Si-
 gob. ad an.
 614.

612.

Theodobertus à fratre se se prælio gemi-

no victus
opibus vita-
que exiuit.

sele effudisset, consecutus magnis itineribus Theodorici superatâque Arduennâ, Tolpiacum, Chlodovei viciniam nobilitatum locum, contendit: ubi collatis rursus signis tanta pertinacia ac furore consanguineæ acies conflixere; ut mortuorum cadavera jam vix consistentibus in prælio locum darent. Theodobertus denique, suis ad internecionem cæsis, Coloniam cum reliquiis se subduxit, fratre post terga consecuto, eademque demum mœnia penetrante. Unde profugiens Theodobertus per submissos ex via retractus est, atque ante Theodoricum constitutus, qui regalia ornamenta fratri detracta, equumque cum phaleris pretiosis ademptum Berthario Duci, qui captivum adduxerat, dono obtulit, ac postremò, vincitum Brunehildis consilio, attonsumque, Cabillonem misit. mox tamen, ceu mansuetudinis in fratrem pœniteret, detestabili exemplo immerentem sustulit. Sunt qui memorent eum Coloniae inclusum, dum partem thesauri ad Theodoricum pacandum expromeret, adacto in caput acinace concidisse. Liberi

614.
Liberi ante
& per Brunehildem etiâ
foedè interi-
muntur.

Metim deducti ante oculos Brunehildis crudeliter interempti sunt. Meroveum natu minorem ipsa illum saxo confecisse memoratur. ita suam quondam repulsam ulta, severiore mox ultione perstringenda. Theodoricius jam Austrasiæ regno auctior, cupiditate cum opibus incensâ, Clotharium, Brunichilde incitante bello instructissimo petit; Sed in medio armorum apparatu libidini ad incestum usque deditus, cum servatam ex fratre neptem in thalamum ambiret, perit.

Theodorici
denique ipse
miserè perit.

An. Chr. 615.

Brunehildis
tyrannidem
rursus cum
Sigeberto

Reluctante enim avia, ne sibi reginam metuendam in aula pateretur (uti & nuper Hemmebergam Hispaniæ Regis filiam legitimo Regis thoro submoverat) cum ipse egregiâ captus specie, pervicaciter insisteret, vixque ab obstante Brunehilde strictum pugionem abstulisset, brevi ventris profluvio sublatus è vita, aviæ malum procuranti dedisse pœnas creditur. Quamquam Jonas Abbas fulminis ictu Deum scelera vindicante, concidisse se in

se tradat. Igitur avia rursus capessit imperium, & ma-
 jorem natu Theodoric filiorum (quos ex pellice su-
 stulerat) Sigebertum Austrasias invitis obtrudere Re-
 gem nititur, verum Arnulphi & Pipini clarissimorum
 Ducum consiliis evocatus cum exercitu *Clotharius* vitaque,
 tempestivè adfuit, & Sigebertum Thuringos ad arma morte turpif-
 cientem, victum prælio, cum fratribus duobus Mero-
 veo & Chorbo spuris, Warnerii Ducis proditione, *fima deji-*
 ipsamque demum Brunchildem occupat, ante cujus *tur,*
 oculos, Meroveo quem ex S. fonte susceperat servato,
 reliquos trucidat: tum verò ipsam, triduanis ad con-
 fessionem scelerum tormentis subjectam, postremò
 equi ferocis caudæ alligatam, per avia deviaque raptam,
 discerpfit, ac Sancti Columbani, quem acerbè persecu-
 ta fuerat, implevit vaticinium, quo Clothario Monar-
 chiam Francicam, reliquis omnibus exitium prænun-
 tiarat. Illum infelix mulier, quæ ambitione, & plurium
 Regum Ducumque ac Præfulum cædibus omnia sacra
 profanaque inquinarat, exitum sortita est. Tantò ma-
 gis admiranda, quod, inter tot scelera, pietatis non pror-
 sus oblita, multis templis monasteriisque ad Dei Divò-
 rumque honorem donaria intulerit; an etiam, ut hi am-
 bitiosa nonnunquam fortunarent consilia? ambiguum
 mansit. Et fortè tam calamitosus exitus in futuræ par-
 tem felicitatis cessit, ut Fredegondis, sine præsentis sce-
 lerum defuncta supplicio, Brunchilde nihilò fortuna-
 tior jure sit habenda. Uterque etiam fratrum Theo-
 dobertus ac Theodoricus Austrasie Reges, vitæ pror-
 sus lubricæ, hoc bonæ de se mentis dedere argumen-
 tum, quòd amplissimis Dei Ecclesiam, atque inprimis
 Trevirensis, muneribus in vitâ fuerint prosecuti, quâ,
 in morte, liberalitate frui ad poenitentiam potuisse spe-
 randum est.

Quod in Dei
 Ecclesias cū
 Nepotibus
 liberalis fue-
 rit, ad poeni-
 tentiam pro-
 desse potuit.

Clotharius
 regnum sa-
 pienter au-
 spicatur.

Porro Clotharius totius gentis imperio fretus, pru-
 dentum sanctorumque virorum delectatus usu consi-
 piens, multa per Austrasiam præclarè instituit, jun-
 ctusque

K 5

ctusque

618.

156 Lib. VI. Deusdedit Pap. Clotharius II. Rex Austr.
etque Bertrudi præstantis virtutis feminae, Dagobertum ex ea, Magnum postea nuncupatum, suscepit.
Quando Treviris superiori anno vitâ hac mortali sancte defunctus B. Severinus II, sui ad XX Decemb. memoriam obtinuit, & Sebaudus vel Sapaudus, spectatâ morum integritate, Antistes successus est.

LIBER